

Tudi lekarne in trafike so dale odstraniti nemške napise. Kdor ni včeraj popoldne odstranil nemškega napisa, ga je našel danes jutraj v Ljubljani. Posebno mnogo desk z napisi je ležalo danes pod frančiškanskim mostom. Pa ne samo napisne deske, tudi mnoge druge reklamne table, n. pr. Magijeve, Schichtove in druge so morali vse odstraniti. Danes jih je cela Ljubljana polna. Razven uličnih dvojezičnih napisov so sedaj vsi drugi dvojezični napisi res prava redkost v Ljubljani.

Dvojezične ulične napise so ljudje danes ponoči na raznih krajih odtrgali, nekaj so jih pa pomazali.

Dvojezični ulični napisi.

Vse mestno občinstvo je ogorčeno in zahteva, da se vsi najmanjši nemški napisi odstranijo, kar se vrši zaporedoma. Mesto mora že na zunanost kazati slovensko lice. Ne samo napisi raznih trdk, temveč tudi ulični napisi se morajo takoj zamenjati s samoslovenskimi. Ljubljana je slovenska!

Napad na tobačne delavce

Ko je včeraj zvečer šel predsednik podpornega društva tobačnih delavcev in delavk g. Alojzij Čatar v družbi dveh tovarišev po Gradišču, prileteli sta iz l. nadstropja hiše, v kateri je restavracija Friedl, kamen in kladivo. Takoj so se storili koraki, da se poizve, kdo je bil tisti predrznež, ki je tako napadel slovenske delavce. Upamo, da bo policija storila svojo dolžnost!

Stavkujoče delavstvo papirnih tvornic pri pogrebu.

Stavkujoče delavstvo papirnih tvornic se udeleži današnjega pogreba nesrečnih žrtav. Iz „Društvenega Doma“ vihra črna zastava.

Slovenska gospodarska akcija.

Ljudje vzdigujejo denar iz kranjske hranilnice. Baje je včeraj morala izplačati 350.000 kron.

Slovenski denarni zavodi nameravajo takoj iztirjati vse dolgove od pri njih zadolženih Belgijcev.

Prizori na pokopališču.

Včeraj je bila mrtvašnica pri Sv. Krištofu cel dan nabito polna. Ljudstvo je glasno jokalo. Popoldne so prišli na pokopališče Lundrova mati, oče in nevesta. Kmalu za temi prideta v mrtvašnico brat Adamičev Emil, učitelj in skladatelj, ter njegova mati. Ko Emil zagleda brata, se začne glasno jokati, se vrže na njega, ter ga začne objemati in poljubovati. Naenkrat pa Emil vstane grozno zakriči in se zaleti z glavjo v zid. Ljudje misleči, da je Emil zblaznel, začno vreti iz mrtvašnice. Mati Adamičeva je položila mrtvemu sinu roke pod glavo rekoč: „Kamen je vendar pretrd za te, nakar se je onesvestila. Ko jo odpeljejo iz mrtvašnice se postavijo pred njo tri nemške gospodične, ter se ji začno glasno v obraz smeјati med tem ko je vse drugojokalo. Kmalu nato jih srečata gg. Petričeva in Bahovčeva, ki sta bili tudi na pokopališču, pred „Unionom“. Bile so še vedno dobre volje in se razgovarjale o svojem junaštvu. Ko so jim pa omenjene gospe povedale par krepkih v obraz, so takoj utihnile in osramočene odšle.

Kako je pri deželnem sodišču z zaprtimi?

V dneh demonstracij so orožniki in mestni stražniki izročili deželnemu sodišču vsega skupaj 26 oseb, samih moških. Šest so jih že izpustili, dvajset pa jih je še v zaporih. Zaprti so ti ne zaradi težkih hudodelstev ali zaradi kake nevarnosti, ampak zato, ker sodišče še ni dobilo od policijske oblasti ovadb. Dokler pa preiskovalni sodnik in državno pravdnštvo nimata ovadb, se ne more odrediti izpustitve zaprtih. Upanje je, da bo večina zaprtih še tekom današnjega dne izpuščenih.

Izpuščeni so:

Benedikt Koman. — Karl Omerza, portir. — Jurij Kralj, brivski pomočnik. — Josip Horvatič. — Anton Berčič, hlapec. Matija Prelovšek, inženir.

V zaporih so še:

Jost Bajželj. — Milan Makar. — Ign. Mravlje. — Jakob Turzan. — Franc Parkelj. — Stanko Rekar. — Janez Smrekar. Andrej Javornik. — Janez Jenšek. — Janez Bučar. — Anton Janežič. — Josip Kadunc. — Janez Hribar. — Franc Mauer. — Anton Podgoršek. — Alojzij Cvelbar. — Alojzij Trošt. — Janez Kimovec. — Franc Himmelreich. — Ferdinand Urabec.

Kdo bo vodil preiskave zoper demonstrante?

To vprašanje zanima celo Ljubljano. Zaradi razburjenja, ki vlada v zadnjem času zoper Nemce, je pač upravičena zahteva, da se ti posli povere Slovincem. Od Nemcev nikakor ne moremo pričakovati potrebne objektivnosti, zoper Slovence pa nikakega pomisleka ni, ker Nemci na izidu kazenskih preiskav nimajo nikakega posebnega interesa in ker so slovenski sodni uradniki v takih stva-

reh po navadi še nekoliko preveč objektivni. Poizvedeli smo pri sodišču, da vodita preiskave gg. dr. Milan Geršak in dr. Mirko Grasselli, kot preiskovalna sodnika, in g. dr. Pajnič kot državni pravdnik.

Položaj ranjenih.

Ranjenci imajo danes v bolnici mnogo vročine, nekateri okolu 30 stopinj.

Poštno ravnateljstvo

v Ljubljani je konfiskovalo pet dopisnic, na katerih se Belgijci bahajo, kako so streljali Slovence!

Samonemški napis finančnega ravnateljstva.

Na pročelju c. kr. deželnega finančnega ravnateljstva v Ljubljani je že mnogo let samonemški napis. Spodaj nad glavnim vhodom je pač dvojezično kazalo, da sinese v ta urad prihajati tudi slovenske stranke. Sicer smo imeli zadnja leta Slovence kot načelnika finančnemu ravnateljstvu, toda menda nikdar ni opazil na pročelju samonemškega napisa. Zakon in takt zahtevata, da vlada čimprej oskrbi drugi napis, ki ne bode žalil slovenskega prebivalstva. Eden naših državnih poslancev je danes v tem oziru posredoval pri gospodu dvornem svetniku, finančnem ravnatelju Klimentu, ki je zagotovil, da še ta teden predlaga na merodajnem mestu izpremembo napisa.

Zanimivost k aferi dr. Pegana.

Iz naše posebne izdaje se vidi, kako neupravičeno je nek »orožnik« dr. Pegana aretoval. Da bi mogel napraviti zoper orožnika potrebne korake, je dr. Pegan zahteval od njega, naj mu pove svoje ime. Tega orožnik ni hotel, nego rekel, da se bo njegovo ime že zvedelo iz ovadbe. Zanimivo je dejstvo, da so zoper vse aretovance, ki so bili izročeni okrajnemu sodišču, kakor dr. Pegan, že vložene ovadbe, le proti dr. Peganu še ne. Iz tega se vidi, kako da hoče dotični orožnik prepričati, da bi se zvedelo njegovo ime in bi se on odtgnil pravični kazni. Ali se aretujejo ljudje pri takih priložnostih za kratek čas in zabavo kakega orožnika?!

Poročnik Mayer

Imel je dopust. Tedaj je ta častnik, ki je povzročil, da je tekla kri, prostovoljno se podal v sluzbo ter še celo izjavil: »Ich muss die windischen Hunde totschiagen!« Tudi se govori, da je še v Ljubljani in nosi pri sebi dva samokresa. Misli tedaj še naprej pobijati in streljati na Slovence.

Junaštvo nemškutarja visokošolca

Sinoči stopil je v filijalko M. Kastnerja v Gradišču št. 7, kjer je bila malo poprej sneta tabla, visokošolec Plautz, ter vprašal prodajalko g. Rakuševo, rekoč: »Haben sie die Tafel selber herunter genommen, oder haben das andere gethan?« Prodajalka odgovori, da so sami tablo sneli. Nato je brez pozdrava odšel. Navzoči g. Vrabec ga na ulici na to vpraša, kateri vzrok ima on izpraševati, kdo je tablo snel. Plautz pa na to vprašanje potegne revolver in ga nastavi g. Vrabcu na prsa: »Eins, zwei...!« G. Vrabec pravi: »Tukaj sem, in streljajte, ako vas volja!« Ali v junaške nemškutarke hlače je zlezlo tudi junaško srce in ubral je visokošolec pete po Gradišču. Ljudstvo je začelo vpiti: »Žandarji, žandarji, primite ga!« in ta yzklík je storila ob vogalu Zvezde tudi sestra Vrabčeva, nakar je tudi njej kot najbližnji nastavlil revolver na prsa, češ, s tem jo ustraši. Moral je bežati v kazino.

Vojaki vdrlí v cerkev!

Našemu uredniku je izjavil gosp. Franc Ogris, stanujoč Florijanske ulice šte. 36, da lahko priča o tem, da so vojaki 27. pešpolka v nedeljo zvečer vdrlí v frančiškansko cerkev. Mnogo pobožnih ženic je strahoma gledalo, kaj hočejo vojaki v cerkvi. V cerkev je vdrló šest vojakov 27. pešpolka. Iz tega se vidi, kako vzorno komando je imel 27. pešpolk pri svojem »pomirjevalnem delu«. Končno so vojaki vendarle pridrveli iz cerkve in takrat je zaklical neki stotnik »Nicht in die Kirche«. To je tako nečuvčen škandal, in upamo, da bodo naši poslanci našli pota po katerih dobe za to kruto žaljenje verskih čutov vojaki 27. pešpolka poštno plačilo! G. Fran Ogris, ki vse to lahko izpriča ni pristaš naše stranke, ampak pristaš socialnodemokratske stranke. Tudi drugi ljudje so videli ta prizor.

Postopanje orožnikov.

Včeraj zvečer se je vračalo okoli šest kmečkih fantov iz mesta četrt na sedmo proti domu v Moste seveda v veselem in glasnem pogovoru. Dva na Žaloški cesti proti Udmatu patrolujoča orožnika z imenom Škarja in Žagar te idočé fante brez vsakega povoda ustavita in jih s sirovim zmerjanjem »Kmečke barabe« preiščeta. — Vsak izmed fantov je moral hlače do kolena dvigniti ali nima kakšen kamenja ali eksplozivnih reči v nogavicah. Ta preiskava

katera je bila brez vsakega povoda in brezuspešna, je fante kakor tudi drugo gledajoče občinstvo razburilo, kar bi kmalu povzročilo nevarne zopetne izgrede posebno pa, ker sta se orožnika dovolila te mirne kmečke fante vnovič na cesti nasproti gostilne »Flegarja« s kmečkimi barabami zmerjati.

Točka 8 orožniškega službenega navodila pravi natančno, kakšno vedenje mora imeti orožnik proti občinstvu zato bi bilo dobro, da bi gosp. Riedlinger orožnike o tem boljše poučil ne pa kakor se sedaj posamezni orožniki proti občinstvu pritožujejo, da jim Riedlinger kakor tudi ostali častniki vedno pravijo »Mehr energisch vorgehen!«

Grozovitost vojakov.

Gotovo mi nismo za izgrede. Ravno Slovenec je svaril že pred demonstracijo resno in odkritosrčno ljudstvo, da naj se jo ne da zapeljati do — protipostavnosti ogorčeni smo nad postopanjem vojaštvu. Tako kot so postopali v nedeljo vojaki v Ljubljani, še v Goliciji ne nastopajo.

Akademsko izobražen gospod nam zatrja pod častno besedo sledeče: V noči od sobote na nedeljo so huzarji izbirali posameznike in so jih gnali v park pred justično palačo; tu so jih potem, poedince, ki so se rešili pred konjskimi kopiti semkaj, obdelavali s plosko sabljo neusmiljeno po hrbtu in po stegnih itd. Zraven so se pridušali: Čak hučič, jaz ti bom že pokazal. Potem so sekali s sabljami v grmovje, če bi bil kdo skrit, bi ga gotovo ubili. — V nedeljo je videlo mnogh prič, kako so dragonci vodili aretirance v »Verpflegsmagazin« in jih pretepali in suvali. Zakaj pa je sodnija tu in policija? Tako postopanje je ljudi silno ogorčilo ter je najhujše obsojbe vredno!

Belgijci nas še psujejo.

Včeraj so Belgijci skozi okno psovali mimo idočé občinstvo: »Windische Hunde«, »Lausbuben« itd. Nekdo izmed njih je celo slovensko zaklical: »Smo streljali te proklete civiliste, pa jih bomo še!« Natančnejše poročilo o tem še objavimo.

Nemški minister-deželan o dogodkih.

Nemški minister-deželan Prade, ki zdaj biva v Gradcu, je o ljubljanskih dogodkih izjavil, da je brzojavil na Dunaj po uradna obvestila. Kakor hitro jih dobi, bo pozval ministra za notranje zadeve Bienenrtha, da strogo preišče, kdo je izgrede povzročil. Kar se tiče nemške lastnine, pobit: od druhal, jo ima povrniti ljubljanska občina. Končno da bo z vso odločnostjo na to delal, da se za vso prihodnost taki in enaki dogodki v Ljubljani preprečijo.

Heilanje Belgijcev.

Vojaki, kateri so stali pred »Unionom«, so na ves glas upili »Heil«. Najbolj od vseh se je pa dri njih poveljnik (poročnik). Ker so prebivalci nasproti temu stoječe hiše odločno protestirali proti temu upitju, je zavpil poročnik: »Da oben muss auch ein Nest sein«. Tako nam poročajo zanesljive priče. Značilno za tako vojaštvo.

Še nekaj izjav očitidcev.

Deželni uradnik Haine je bil v nedeljo zvečer pri Slonu. Tam je videl, kako je psoval vojak od oddeika, ki ga je vodil Mayer, občinstvo ter ga suval s puško. Nato je stopil H. k Mayerju ter mu rekel: »Sehen Sie, wie die Soldaten vorgehen?« Ta mu pa odgovori: »Das geht Sie gar nichts an, marsch«, vojakom je pa zapovedal, »nur scharf vorgehen«. In res so vojaki z bajoneti šli za množico ter je tirali po Frančiškanski ulici do Prešernovega spomenika. Od tam so množico zopet nazaj gonili. En vojak je stopil celo v Frančiškansko cerkev z bajonetom, ter starčke in stare žene preganjal. Pri Maliču je Haine stopil k Mathiasu ter ga opozoril, kako delajo vojaki, a ta mu je kratko in malo obrnil hrbet.

V znak žalosti

za padle žrtve, ki so bile vsled divjega nasilstva — rekli bi lahko krvoločnega poročnika Mayerja z njegovo nemško kulturo — naravnost umorjene, videti je po mestu mnogo oseb, ki so si na levo roko jele črni žalni trak. Posebno je pri ženskah mnogo opaziti ta lepi čin. Naj bi jih posnemalo tudi vse drugo narodno misleče občinstvo, ki naj nosi ta trak osem dni ter tako pokaže sorodnikom nesrečnih žrtav, da vse žaluje z njimi vred.

Poziv

na dr. Egerja priobčuje danes »Slovensko društvo«. Glasi se: »Gospodu dr. Ferdinandu Egerju, znanemu voditelju takozvanih Nemcev v Ljubljani. Znano Vam je, da so se vršile vse dosedanje demonstracije v dostojnih mejah in da so bile le izraz upravičene nevolje zatiranega slovenskega naroda. Znano Vam je posebno tudi, da se vzlic izzivanju dosedaj niti enemu Vaših maloštevilnih političnih pristašev v

slovenski deželi Kranjski ni skrivil las ali mu izmaknila kaka lastnina, kar Vam lahko vsaki čas potrdi Vaš France Meisetz. Znano Vam je tudi, kako je oborožena sila postopala proti predpisom veljavnega reglema, brez potrebe rabila orožje in usmrtila dvojce nedolžnih žrtav, neštevilno pa ranila. Znano Vam je konečno tudi, da Vaši lastni pristaši ostro obsojajo in obžalujejo strele, ki so se razlegali preteklo nedeljo v naši beli Ljubljani. Vse to Vam je znano. Vzlic temu pa kot znani voditelj maloštevilne peščice kranjskih Nemcev dopuščate, da se v Vaših oficielnih glasilih (»Grazer Tagblatt«, »Grazer Tagespost«) na satansko izmišljen, na satansko lažnjiv in satansko hujskajoč način opisujejo te mirne in dostojne demonstracije. In vsi ti infamni dopisi se kujejo v Ljubljani. Zato Vam, gospod doktor, in Vašim političnim pristašem tu javno in odkrito povemo v brk, da smatramo vse Vaše obžalovalne izraze o krivičnem krvoprečtju nam nasproti za golo hinavstvo. Stoječi na tem upravičenem stališču, Vam pa tudi javno naznanjamo, da delamo Vas kot znanega voditelja in vse Vaše maloštevilne politične pristaše osebno odgovorne za lažnjivo, nesramno, infamno in hujskajočo pisavo Vaših graških oficielnih glasil in osebno odgovorno tudi za vse posledice take pisave. — V Ljubljani, na dan pogreba Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča.»

NAPADI NA SLOVENCE V CELJU.

Podrobnosti o nedeljskih dogodkih v Celju.

Cel popoldan je pred kolodvorom tola pričakovala in s palicami pretepala tuiče. Policija je gledala in nič storila. Drug razgrajalci so se valili po mestu in pretepali mirne Slovence. Velik je bil naval na »Narodni dom«. Vojaštvo in žandarmerija je zasedla prostor pred »Narodnim domom«. Tolpa je do jutra razsajala po mestu in pred očmi policije pobijala nemotno okna in izvesne table slovenskih hiš in trgovin. Hudo poškodovane hiše so: »Narodni dom«, hotel »Beli vol«, slovenska gimnazija, šolske sestre, okoliška šola, slovensko delavsko društvo in mnoge zasebne slovenske hiše. Sodnijska komisija preiskuje storjeno škodo.

Podrobnosti se še ne dajo pregledati, vendar je toliko gotovo, da so poleg uslužbencev raznih celjskih, ptujskih in mariborskih nemških trgovin najbolj divjali nemški burši, ki so iz raznih krajev prihiteli celjskim »Nemcem« na pomoč. Odlikovali pa so se tudi srednješolci, kakor Jakobi, Jaklin, Prettner, Reitter, Leyrer, Košiček, Niemec in drugi, vendar mislimo, da njih ravnatelj Kl. Proft ni bil zraven. V oči so nam posebno tudi bodli Rakuschevi hlapci in uslužbenci tvrdke Makesch & Meismann.

Tolovajstva so se pričela pri popoldanskih vlakih. Med tem, ko so orožniki stražili na peronu, napravili so celjski policaji za izhod skozi divjajočo nemško druhal komaj 1 meter široko ulico. Tako je bilo mogoče, da je bil vsak došli Slovenec uprav zvernikom napaden. Celjski župan, odvetnik dr. Jabornegg, je skoraj vsakokrat stal ravnodušno vzdaј za tolpo. Najslabše se je godilo slovenskim Velenjčanom in pa Trboveljčanom.

Kolovodje ponočnih ekscesov so bili nemško-ljudsko-solski učitelji. Veliko besedo pa je imel tudi znani ptujski Linhart.

Druhal vlekla se je v posameznih tolpah skozi mesto, najprvo kakih 60 do 100 večinoma tujih razbijačev s kakim celjskim poveljnikom, za njimi pa celjski, ki so imeli seboj radi vpitja tudi svoja žensčeta. Med temi zadnjimi nahajai se je navadno kak celjski policaj kot Jaborneggova patrolja. Vojaštvo se je uporabilo le za kordon okoli »Narodnega doma«.

Značilno za Jaborneggovo skrb za mir in red je sledeča dogodbica. Ko so se razgrajanja že pričela, se je najemnik slovenskega hotela obrnil dvakrat na župana za primerne varnostne odredbe, vendar brez vsakega uspeha, kajti župan se je skliceval na to, da je v graški ulici itak policijska patrolja. Misli je očividno na tistega policaja, ki je potem, ko je tolovajska tolpa razbila na hotelu vse, kar se je razbiti dalo, stal v ozadju med tistimi razcukanimi ženščeti.

Za povod k nočnim tolovajstvom so si izmislili nemški burši, da so Slovenci nekega burša ubili ter razbili na Nemški hiši šipe.

Štajerska deželnozborna volilna preosnova.

Devetorica nemških svobodomiselnih strank štajerskega deželnega zbora je izdelala načrt o volivni preosnovi. V petek, dne 18. t. m., so se posvetovali o načrtu načelniki vseh strank. O načrtu bo razpravljajal politični odsek. Načrt volivne preosnove obsega sledeče točke:

1. Pomnože naj se poslanci virilisti in sicer po rektorju graške tehnike in ljubensko rudarske visoke šole. 2. Veleposestniška kurija ostane neizpremenjena. 3. Trgovske in obrtne zbornice obdrže dosedanje zastopstvo. 4. Število poslancev v kuriji mest in trgov se pomnoži za sedem, v kmečkih občinah za štiri in v splošni kuriji za dva poslanca. 5. Število deželnih odborikov naj se pomnoži od šest na sedem, in sicer tako, da obdrži veleposestniška kurija 1, kurija mest in trgov s trgovskimi zbornicami in kmečka kurija dobita mesto enega po dva deželna odbornika. Poslanci splošne kurije volijo deloma s kurijo mest in trgov, deloma s kmečkimi poslanci. 6. V kurijo mest in trgov uvrste mesta in kraje, ki volijo ob državnoborskih volitvah z mesti. 7. Mestna kurija se pomnoži od 17 na 19 volivnih okrajev. Svojega poslanca dobe v novem volivnem okraju Eggenberg, kjer volijo Eggenberg, Andritz, Gösting, Gratkorn in Waltendorf. Nadalje se ustanovi nov volivni okraj iz sedanjega volivnega okraja Ptuj-Celje. Več kakor enega poslanca dobe volivni okraj Gradec, notranje mesto, Maribor, Ljubno in Bruck po 2 in Gradec, predmestja, 4 poslance mesto sedanjih dveh. 8. Kmečke občine se pomnože od 19 na 22 volivnih okrajev. Po dva poslanca bodo volili v volivnih okrajih graška okolica, Feldbach, Lipnica, Maribor s Št. Lenartom in s Slovenjo Bistrico in Celje z Vranskim, Gornjim Gradom in z Laškim. Na Zgornje in Srednje Štajersko odpade 18, na Spodnje Štajersko pa 9 poslancev. 9. Splošna kurija obsega 10 volivnih okrajev. Mesta imajo 4. kmečki okraj pa 6 volivnih okrajev. 10. V mestnih in kmečkih kurijah volijo, ki plačujejo po 10 kron direktnega davka. 11. V splošni kuriji imajo volivno pravico le oni, ki nimajo volivne pravice v ostalih kurijah.

Svobodomiselní Nemci proglašajo ta načrt kot svoje delo. Volivna preosnova more biti le kompromisni sad vseh strank. Prepričani smo, da bodo slovenski poslanci, ki so v tem vprašanju edini, tudi v deželnem zboru izvršili svojo dolžnost. Pri bitih pa moramo, da je splošna kurija v smislu nameravane preosnove udarec v lice demokratizovanju deželnega zbora. To ni nobena splošna kurija, marveč samo privešek dosedanjim kurijam; v tem se privilegiji le še tembolj utrdijo. Liberalno nemštvo se nikjer, tudi na Štajerskem ne more vzdržati drugače, nego z najbolj nazadnjaškimi privilegiji.

Prvo jubilejno vojaško veteransko društvo.

Na Jesenicah je bila v nedeljo, 20. t. m. lepa slavnost. Ustanovilo se je prvo jubilejno vojaško veteransko društvo. Ob 2. uri popoldne se je sešlo v širni dvorani pri Bremcu nad sto odsluženih vojakov — zastavnih fantov in krepkih mož. Predsednik pripravljalnega odbora, Anton Rozman, otvoril zborovanje, pozdravi vse navzoče, posebno zastopnike iz Ljubljane in iz Kranjske gore, g. podžupana Petermana in podeli besedo slavnostnemu govorniku gospodu dr. Val. Rožiču iz Ljubljane. Slavnostni govornik pozdravi uvodoma v navdušenih besedah vse navzoče v imenu plemenite misli, ideje in človekoljubnega namena, iz katerega je nastalo novo jubilejno veteransko društvo. Nato v prelepih, izbranih besedah nariše in opiše 60letno dobo vladanja našega presvetlega vladarja Franca Jožefa I. — Proslavlja našega cesarja v prvi vrsti kot kmetkega cesarja in cesarja delavcev, z eno besedo kot ljudskega vladarja. (Burno odobravanje in živio-klici.) Nariše potem v kratkih besedah razvoj naše države pod slavnim vladanjem našega jubilarja v kulturnogospodarskem, prosvetnem in socialnem oziru. Šestdesetletnica našega vladarja je doba dela, doba truda in napredka, je doba bojev, zmage, slave in veselja. Konečno pozivlja govornik, naj se vsi veteranci ravnaajo po prelepih lastnostih njihovega vrhovnega veteranca-vladarja in naj ga posnemajo v vestnem izpolnovanju svojih dolžnosti, v plemenitosti, ljubezni in požrtvovalnosti do bližnjega in v globokem nevpogljivem verskem prepričanju. S pozdravom in slava-klici na jubilarja zaključil govornik svoj krasno sestavljeni govor. — Nato je še tajnik dež. zveze veteranskih društev g. Smole pojasnil nekatere stvari, na kar se je prešlo k volitvam. Za načelnika je bil soglasno izvoljen predsednik pripravljalnega odbora g. Anton Rozman. Za odbornike so bili izvoljeni gg.: Novak Anton, Javornik; Klinar Anton, Javornik; Bogataj Anton, Sava; Čebulj Anton, Jesenice; Stražisar Jožef, Javornik; Glavič Janez, Javornik; Vepič Janez, Javornik; Rozman Franc, Sava; Znidar Blaž, Javornik. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Gmajnar Franc, Javornik; Beznik Jakob, Javornik; Ažman Janez, Sava; No-

vak Fran, Sava; Klemar Ludovik, Sava. Takoj se je vpisalo nad 35 članov, a mnogo jih je že prej prijavilo svoj pristop. Načelnik zaključil lepo zborovanje z zahvalo na govornika in vse goste in domačine in pozivlje na delo za dobro stvar. Nato se je vršila na lepem gostilniškem vrtu veselica s tombolo, ki jo je priredilo »Strokovno društvo na Savi«. — Bil je lep dan to za Jesenice.

Šolstvo na Rusko-Poljski.

Poljaki se močno trudijo in veliko žrtvujejo za svoje narodno šolstvo na Rusko-Poljski. Vendar je težko jim tekMOVATI z državnimi šolami, ki uživajo vse prednosti in velike podpore.

Trojne vrste šole so danes med njimi, in sicer:

1. Državni gimnazij za Ruse, kamor hodijo sami Rusi;

2. državni splošni gimnazij, kamor hodijo Poljaki, Rusi in Judje, in

3. posebni poljski gimnaziji, ki jih sami vzdružujejo za svoje učence.

Razmere letošnje opisuje list »Novo Vreme« takole:

Dve leti so čakali državni gimnaziji Privisljski svojih »izgubljenih sinov«, zapeljanih po polonizatorjih ruske šole, in na koncu so dočakali. Že v pretečenem letu je bil pritok učencev - Poljakov v cesarske gimnazije precej boljši. V tem letu pa prihajajo trumoma. Gimnaziji, v katerih dve leti ni bilo ne 30 odstotkov normalnega števila učencev, so zdaj do take mere prenapolnjeni, da v naučni oddelek prihajajo prošnje ravnateljev teh gimnazijev za naredbi odpreti paralelne razrede, ker bi sicer prav znatnemu številu kandidatov morali odreči sprejem. Med temi kandidati so Poljaki pretežno večino.

Število ruskih učencev v privisljskih gimnazijah, po izključitju posebnih ruskih gimnazijev v Varšavi, v katere ne sprejemajo ne Poljakov ne Judov, ne presega normalno 25 odstotkov. Judje zavzemajo po normi ne več kot deset odstotkov. Potemtakem število učencev Poljakov v cesarskih gimnazijah Privislja dosega v nastopajočem učnem letu tistih 65—70 odstotkov kakor jih je dosegalo do proslule šolske stavke.

Glavni vzrok je nesumljivo razočaranje v svoji poljski šoli. Zdaj sami poljski listi priznavajo, da ona ni opravičila nanjo stavljenih zahtev in potrebuje korenitega preustroja, da bi odgovarjala svojem namenu. Postavljeno v naglici, brez načrta, brez učnih sredstev in malo sposobnega učnega osebja, strašno drage (skoro trikrat dražje od cesarskih) prevzeta duhom spekulacije, je ona (ni morala ne) izzvati očitanja precej v prvi minuti patriotičnega gibanja. Ko pa je navdušenje prošlo in je žalostno dejstvo pokazalo, da maturanti poljskih gimnazij ne morejo napraviti izpita zrelosti, in tudi ne prosti-tuti preskušnje po šesti šoli za pridobitev olajšav pri službi vojaške dolžnosti, je začelo poljsko občinstvo premišljevat. »Poljska šola mora dati ne prava ampak znanja, s pomočjo katerega si lahko pridobimo pravic, je pisal svoj čas »Kurjer Varšavski« in poljsko občno mnenje je po svojih listih ponavljalo mnenje do teh mal, dokler se ni prepričalo, da poljska šola ne daje ne prava ne znanja.

Dnevne novice.

— Ali ste res na glavo udarjeni?

»Slovenski Narod« ne more niti sedaj mirovati, ko je skupnega in vzajemnega delovanja vseh naših vrst bolj treba nego oči v glavi. V včerajšnji večerni izdaji ima poročilo z Dunaja, da je dr. Eger zatrjeval Pradeju, da je to, kar je pisal »Slovenec« v opravičenje slovenskih demonstrantov, prišlo v Slovenca zoper voljo dr. Šušteršiča. Temu nasproti pa izjavljamo, da dr. Šušteršič ves ta čas ni dr. Egerja niti videl, in da je seveda naravnost zlagano, da bi mu bil on kako sodbo izrekal o »Slovencu«. Mi dobro vemo, kje je tisti nerazsodni hujškar, ki tudi ob takih prilikah žaharbo delo intrige, da bi si zaflikal svojo razcefrano osebnost, in bi ta najnovejši fabrikat njegove lažnive natore mirno prenesel, ko bi se ne šlo za najvažnejše, vsem nam skupne zadeve. Saj bo priložnosti za osebne laži in klevete še dovolj. Zdaj pa je bridkih resnic preveč, ki stoje pred nami in resno zahtevajo našega skupnega dela.

— »Društveni Dom« v Borovnici se odprl 11. oktobra.

— Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole v jesenskem terminu se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani v torek, dne 3. novembra 1908 ob 8. uri na c. kr. učiteljsku v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po predpisanim službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 26. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

+ Papirno delavstvo še stavka, ker Leykamovo osrednje vodstvo ni potrdilo sklepov delavstva z družbinim pooblaščen-cem.

— Škod pri sv. Trojici nad Cerknico je bil minulo nedeljo popoldne jako dobro obiskan. Zbrali so se moške in mladeniči iz domače, bloške in šentviške okolice. Državni in deželni poslanec dr. Žitnik je dobri dve uri poročal o državnem in deželnem zboru ter zborovavcem v prvi vrste pojasnjeval gospodarska vprašanja. Obširno je med drugim govoril tudi o srbski trgovinski pogodbi. Odločil je zavračal neumno in zlobno trditve političnih nasprotnikov, češ, da so poslanci S. L. S. sokrivi srbske trg. pogodbe in nizke cene goveje živine. To more trditi le političen rokovnjač, ki »pesek meče v oči« prebivalstvu. Govorila sta še dež. poslanec Drobnič in domači župnik Bajec, na katerega predlog so zbrani volivci izrekli popolno zaupanje poslancem S. L. S.

+ Trideseti telovadni odsek se je ustanovil v nedeljo v Košani na Notranjskem. Predaval je brat Ivan Podlesnik, nato pa navdušeno govoril trnovski kap-lan Lovšin. Pristopilo je k odseku 28 mladeničev. To je prvi sad ondotnega mladega izobraževalnega društva, ki se je ustanovilo pred par meseci in uspešno zasleduje svoje cilje.

+ Enaintrideseti telovadni odsek se je ustanovil v nedeljo v Šmartnem pod Šmarno goro. Predaval je brat Valentin Zabret. Ustanovitve se je udeležil šentviški telovadni odsek korporativno. Tudi ta odsek ima lepo bodočnost, ker ima že sedaj zbrane v sebi poštene šmartske mladeniče, katerih ni malo.

+ Štirje telovadni odseki se ustanove še ta in prihodnji mesec samo na Kranjskem. Tudi na Goriškem se prav pridno gibljejo in pripravljajo za drugi mladeniški tečaj, ki naj bo še to jesen ondi.

— »Novi Slovenski Štajerc« je bil v soboto konfisciran, ker je pozival k bojkotu nemških trgovcev in obrtnikov.

Političen shod je priredila »Kmečka Zveza« za kranjski okraj v Retečah. Govorili so državni poslanec Demšar, državni poslanec dr. Krek, selški župnik Rožnik in župnik Meršol. Obenem se je ustanovilo s. k. izobr. društvo.

— Ogenj. — Deklica zgorela. Ogenj je nastal v Št. Gotardu v Mihovčevi koči v nedeljo ravno, ko so šli ljudje od popoldanske službe božje, ko ni bilo drugega doma kot petletni deček zunaj h-še in pol-drugoletna deklica speča v hiši. Prvi ljudje idoč iz cerkve so videli dim, pogledali tudi v vežo, pa niso nič nevarnega opazili in so odšli. Stariši in starejša dva otroka so se še malo pomudili pri cerkvi. Mej tem pa je plamen tako naglo objel vso hišo in skedenj, da živa duša ni mogla več kaj oteti, če tudi je bil takoj polno ljudstva pri požaru. Seveda se ni dalo tudi več oteti iz hiše speče deklice, ki je popolnoma zgorela v strašnem plamenu. Ubogi družini je zgorelo vse, popolnoma vse. Rešili so le kravo in prešiče. Dobra srca se prosijo milih darov za ponesrečeno in obupano družino, ki zdaj na zimo nima strehe ne živeža.

— Izobrazba deklic za trgovino. Uršulinski samostan v Škofji loki je otvoril v smislu tozadevnih ministrskih določb v zvezi s svojo meščansko šolo enoletni nadaljevalni tečaj za deklice, ki so že prestopile šolobvezno starost. V tem tečaju se bodo učili vsi predmeti, ki so v zvezi s trgovskim knjigovodstvom in s trgovsko korespondenco v slovenskem in nemškem jeziku. Mnogi starši žele, da bi se njihove hčere tako izobrazile, da bi jih pozneje mogli rabiti doma v svoji trgovini ali pri gospodarstvu; drugi hočejo dati svojim hčeram trgovsko izobrazbo, ker bi jih tako radi pripravili do kruha. Obojim staršem bo ustregel ta enoletni tečaj. Ob enem bo ta tečaj dobra priprava tistim, ki hočejo pozneje svoje študije nadaljevati na kaki višji trgovski šoli. Kdor se hoče o reči natančneje informirati, naj se obrne na vodstvo uršulinskega samostana v Škofji Loki.

— C. kr. popotni pletarski pouk za osrednjo Kranjsko in Ljubljani, Turjaški trg št. 1, II. nadstropje. C. kr. ministrstvo javnih del je z odlokom z dne 31. avgusta 1908, št. 817—XXI. b/8769, odobrilo nove predpise za urejanje in vodstvo državnih učnih delavnic, kakor tudi vpeljanje državnih popotnih pletarskih tečajev. Vodstvo vseh državnih učnih delavnic in popotnih tečajev je poverjeno c. kr. učnemu in poskušnemu zavodu za pletarstvo in sorodnih pletarskih tehnik na Dunaju (poprej c. kr. vzorna delavnica za pletarstvo in vzorno vrborejo na Dunaju). Njen zastopnik za osrednjo Kranjsko je strokovni učitelj Josip Baran, ki vodi popotne pletarske tečaje v Dolskem, v Dolu in v Šmartnem pod Šmarno goro še z eno pomnožno učiteljsko močjo. Pouk v Dolskem in v Dolu se je pričel 17. septembra v Šmartnem pod Šmarno goro se pa prične 1. oktobra t. l. V višje omenjene tečaje se

bodo sprejeli: a) šolo obvezni dečki, ki se hočejo pripraviti za poznejše pletarske obrtnike ali domače delavce, b) redni učenci, c) izvanredni učenci. Natančnejša pojasnila o vseh zadevah daje vodstvo v svoji pisarni, Turjaški trg št. 1, II. nadstropje, v sredo in soboto od 2. do 4. ure popoldne, kamor naj se tudi vsa pisma pošiljajo.

— Napadli so v Srednji vasi v Bohinju neki delavci hišo župana Korošca. G. Korošec se je branil s strel in obstrelil nekoga Adamoviča, katerega so pripeljali v ljubljansko deželno bolnico.

— Umrla je 9. t. m. v Stangi prav blaga mati Alojzija Javoršek, kateri se je hipoma omračil duh ter je izginila z doma, da ni nihče vedel kam in so jo teden dni zamaiskali, kakor je že poročal »Slovenec«.

— Alkohol morilec. Dne 9. t. m. so našli v Pomjanu pri Kopru v nekem hlevu mrtvega tukajšnjega rojaka Valentina Osolnik, dimnikarskega pomočnika. Baje mu je alkohol svečil na oni svet.

— Šolski štrajk v Črnem vrhu še traja.

— Predavanje je priredilo preteklo nedeljo društvo »Tabor« v Loškem potoku. Predaval je gosp. Škulj zgodovino domače župnije.

— Novo šolo. Minoli četrtek je bila v Leskovcu blagoslovljena nova šola. Sedaj sta dve zgradbi kot šoli, v stari so štirje razredi, v novi dva. Tudi za učiteljstvo so v šolah preskrbljena stanovanja.

— S slive je padel in se ubil 68 let stari Jožef Kranjčević iz Kobila.

— Domžale. Pri nas čaka 10 orožnikov na demonstracije. Ali hočejo s tem res mirno ljudstvo razburiti?!

— Asistent južne železnice R. Tekautz umrl. Iz Pостоjne poročajo. V tukajšnji bolnici je umrl v soboto, dne 19. t. m. asistent južne železnice Rudolf Tekautz, službujoč v Št. Petru na Krasu. Star je bil 28 let. Kakor zatrjuje njegov brat, je pokojni 15. avgusta obiskal tukajšnjo jamo, na jamskem plesišču se je hudo razgrel, nato je še pil eno pivo, drugi dan je že moral v posteljo, iz katere ni več vstal. Svetila mu večna luč!

— Predavanje. V k. s. izobraževalnem društvu v Studenem je predaval g. Jan. Andoljšek, bogoslovec, o svojih potnih spominih v Srbijo leta 1905. Predavanje j ebilo zelo zanimivo in zasluži, da se prijavl v kakem listu.

— Jubilejna sadna in grozdna razstava v Novem mestu. Sadje in grozdje za razstavo in sadni semenj naj se pošlje kmetijski podružnici v Novem mestu do 28. septembra t. l. Razstava, ki traja tri dni, se odprvi v soboto 3. oktobra t. l. V nedeljo 4. oktobra se vrši povodom razstave sadijski tečaj. Razstava bo odprta vsak dan od osme ure dopoldne do šeste ure popoldne. Vstop je prost. Vabimo vse interesente k obilni udeležbi.

»Pesti Hirlep« poroča, da izvede vlada volivno preosnovo, bančno vprašanje in vojaško vprašanje. Volivna preosnova in nove volitve se izvedejo v dveh letih. Bančno vprašanje rešijo tako, da se ustanovita dve banki, ena za Avstrijo, druga za Ogrsko z enotnim vodstvom in z enotnimi načeli. — Vojno ministrstvo je baje rešilo vprašanje o zastavah. Nova vojna zastava bo na eni strani rdeče-belo-rdeča z avstrijskim, na drugi pa rdeče-belo-zelena z ogrskim grbom. Trgovske ladje dobe novo zastavo in sicer na eni strani rdeče-belo-rdeče, na drugi rdeče-belo-zelena brez grba. Avstrija obdrži črno-rumeno, Ogrska pa rdečo-belo-zeleno zastavo. — V Budimpešti so demonstrirali socialni demokrajte za splošno in enako volivno pravico. — »Novo Vreme« piše, da bosta Avstrija in Rusija glede na Balkan nastopali skupno. — Perzijski šah je odklonil ruske zahteve. — Štrajk na Orientski železnici je končan.

Ljubljanske novice.

Ij Petindvajsetletnico službovanja kot strežaj v ljubljanski bolnici obhajal je včeraj, 20. t. m., gospod Vincenc Ferlič. Služboval je nekaj časa v blazinci na Studencu, potem neprenehoma kot strežaj na dermatologičnem oddelku. Sestra prednica in tovariši njegovi so mu pri tej priliki izročili lepo darilo v spomin. Kaj se pravi 25 let neprenehoma služiti kot strežaj v bolnici, vé le tisti ceniti, ki pozna težko in naporno delo strežaja v bolnici. Kljub temu je g. Vincenc Ferlič, ki je sedaj 60 let star, še čvrst in zdrav ter opravlja svojo službo še vedno neumorno in v zadovoljnost. — Na mnoga leta!

Ij Našla se je zlata ženska ura v Trnovem, vredna 50 kron. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri najditelju Rajko Pirkoviču, v Blasnikovi tiskarni na Bregu.

Ij Huthova šola je danes zopet pričela s poukom. Huthov zavod je sklenil, no-

bene Slovenke nad 16 let stare sprejeti več v trgovski tečaj.
lj **Imenovan** je učitelj v Št. Vidu gosp. Anton Lenarčič za provizoričnega učitelja na tukajšnji vadnici c. kr. učiteljsišča.

Razne stvari.

Kolera na carjevi jahti. Na carjevi jahti, ki križari v Finskem morju, je zbolelo več mornarjev na kolero. Izdali so obširne varnostne odredbe. — V Peterburgu je v soboto umrlo za kolero 128 oseb, obolelo jih je 365. Vse vojaške poljske kuhinje poslujejo in preskrbujejo prebivalstvo s toplo hrano. »Rdeči križ« na mnogih krajih oddaja brezplačno čaj. Bolnišnice so prenapolnjene. V sprejemnih pisarnah vlada strašen nered. Gruče bolnikov leže z zdravimi cele ure pred bolnišnicami na zemlji in čakajo na sprejetje.

Zrakoplov Ferber ponesrečil. V nedeljo jutro je poizkusil aeroplan Ferber na vežbališču v Issy vzleteti, pa se je takoj spočetkoma ponesrečil; polomila se mu je perut in krmilo. Šofer Lagueaux, ki je vodil zrakoplov, ni ranjen.

Deklice in dečki

se razvijajo krepki in močni in zgube vse slabosti, če jim poskrbite potrebno posebno hrano v obliki

2219 1

Scottove emulzije

najboljše okrevajalno sredstvo, ki se je v 32 letih od zdravnikov kakor tudi od babic najtopleje priporočalo.

Scottova emulzija je sladka kakor Crème in lažje prebavljiva kakor mleko.

Cena originalne steklenice
- 2 K 50 vin. -
- Dobi se v vseh lekarnah. -

2355

Globoko užaljena rodbina Adamičeva javlja sorodnikom, prijateljem in znancom, da je njih nadebudni 15 letni sin, oziroma brat

IVAN
četrtšolec

dne 20. t. m. ob 9. uri zvečer, prejemši sv. zakramente za umirajoče, po pretresljivih mukah nepričakovano žalostne smrti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nedolžne žrtve se vrši v torek, dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Kristofa na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra.

Blag mu spomin!

Ljubljana, 21. septembra 1908.

Žalajoči ostali.

2351 1

Naznanilo.

Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja, da se bo **vršilo vpisovanje učencev v gremijalno trgovsko šolo dne 23., 24. in 25. t. m. vsaki dan od 3. do 6. ure popoldne v gremijalni pisarni, Krojaške ulice št. 5, II. nadstropje.**

Ponavljalni izpit vršil se bo v nedeljo, dne 27. t. m. ob 7. uri zjutraj; učenci morajo prinesiti s seboj svinčnik, peresno držalo in popir.

Učni gospodarji se opozarjajo, da se učenci po 10. oktobru ne sprejemajo več v šolo.

Načelnik.

BILINSKA KIŠLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.
O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani.

1646 40-8

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika

v lhanu. Prednost imajo oženjeni in ro-
kodelci. Nastop lahko 15. oktobra. 2350 3-1
Župni urad lhan, 21. sept. 1908.

„Znižana cena „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s pre-pogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spredaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega leta — daljšega obroka za naročilo nam ni mogoče staviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 18

Po znižani ceni se dobi:

Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1'40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisiljena omožiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katere se vsled moževe plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

Razporeka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2'—, samo K 1'20.

Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljajni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili: **Ponižani in razžaljeni.** Roman v štirih delih in z epilogom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3'—, samo K 1'80.

Stepni kralj Lear. Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran J. in Hiša ob Volgi. Iz ruščine Stepanjak-Jurca. 188 strani; samo K —80.

Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjskim opisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2'40, samo K 1'—.

Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaščini (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1'50, samo K —90.

Straža. Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2'40, samo K 1'40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega leta in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 36

Iščem gospodično

ki je slovenščine v besedi in pisavi popolnoma zmožna, k dvema otrokoma za popolno izučenje slovenskega jezika. Otroka hodita v tretji razred. Želim nekoliko spretnosti tudi v šivanju in pa eventualna spričevala 2353 v dosedanjih službah. 3—1

Naslov pod **M. R.** na upravništvo tega lista.

Vinske sode

ravnokar od vina izpraznjene, močne, dobro ohranjene, 35 komadov sodov iz kostanjevega lesa à 500—700 litrov, 60 komadov sodov iz hrastovega lesa à 200—800 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa à 800 do 2000 litrov, 20 komadov sodov iz hrastovega lesa à 2000—4000 litrov, od kojih se nahaja en del v Ljubljani, drugi del pa na poti v Ljubljano, odda po primerni nizki ceni tvrdka

M. Rosner & Ko. v Ljubljani

2349 1

poleg Koslerjeve pivovarne.

Največja svetlolikalnica in pralnica na Kranjskem

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

:: Cene so znižane in nižje kot drugod. ::

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 5

A. ŠARC.

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni.

Jesen in zima 1908.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Moška konfekcija:

Čez 2500 oblek o. m. K 8— napre
1500 površnikov in zim-
skih sukenj 12—
208 plaščev 7—
300 kožušnih sacco s krz-
nastim ovratn. 16—
2000 suknjenih hlač 3'90

Deška konfekcija:

Čez 1800 oblek K 3'90 naprej
500 plaščkov s kapuco 3'90
250 površnikov in zim-
skih sukenj 8—

Damska konfekcija:

Jesen. in zimske obleke od K 10— nap.
Jesenske in zimske jopice 4—
Jesenska in zimska krila 3'90
Jesenski in zimski ranglani 6—
Jesens. in zimski paletoti 8—
Dežni plaščki s kapuco 7—
Suknene in delainove bluze 3'90

Dekliška konfekcija:

Velika izbora oblekic, paletotov,
dežnih plaščkov in zimskih
sukenj.

V zalogi je čez 1000 velour-klobukov po K 5'80 in čez 5000 klobukov in kap od 1 K naprej.

Štiridesetletno slavo društva tiskarjev na Kranjskem.

Štirideset let v normalnem življenju posameznikov pomenja mnogo; — temveč obstoj tako mogočne organizacije, kot je naša društva tiskarjev.

Tak štiridesetletni jubilej obstoja je praznoval v nedeljo naše kranjsko društvo tiskarjev.

Povodom tega slavlja se je vršilo ob 10. uri dopoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ slovesno zborovanje, katero je imenom društva otvoril zapisnikar in podpredsednik g. Mlinar. — Dvorana je bila okrašena z Gutenbergovo sliko med zelenjem. — Slavnostni govor govoril je predsednik tukajšnjega društva gosp. Leopold Werzak v sledečem zmislu:

Zbrali smo se danes, da praznujemo 40-letnico obstoja našega društva. — Velepomemben je ta dan za nas, in ponosni moramo biti na to naše društvo, ki je najstarejše in najboljšo organizirano strokovno delavsko društvo na Kranjskem.

Ustanovilo se je v letih, ko se je smatralo vsako delavsko gibanje za državi nevarno. — V svojem nadaljnjem govoru se je oziral predsednik na društveno zgodovino od početka obstoja, in na razne zapreke, s katerimi se je moralo društvo boriti, predno se je organiziralo. — De 24. novembra 1867 se je vršil shod, ki se ga je udeležilo 13 tovarišev, in nekaj tednov kasneje se je izvršil drugi shod, ki je izbral začasni odbor. — Bili so nastopni tovariši: Anton Klein, Karol Rütting, Viljem Arzelin in Ivan Kovač ter Maks Armič. — Pravila pa so bila od vlade potrjena šele 6. februarja 1868, potem ko so bila že drugič — na željo vlade (!) predelana. — Delovanje se je v prvih dveh letih obstoja raztezalo na javna predavanja, itd. — a se kmalu potem raztegnilo na delovanje v gmojtnem smislu. — Ustanovila se je bolniška blagajna. — Leta 1871 je stopilo naše društvo v stik z drugimi bratskimi društvi. Leta 1878 se je društvo preosnovalo v podporo oziroma kronovinsko društvo. Pravila so bila potrjena l. 1879. Leta 1883 se je pojavila neka kriza, ki pa se je poravnala po shodu v Pragi dne 7. in 8. septembra 1884. Po letu 1889 se je pričela centralizacija blagajin in l. 1891 je stopila kot prva centralizirana blagajna (potniška) v veljavo. Leta 1895 je jela misliti skupna tiskarska organizacija na normalni plačilni cenik, in končno je prišlo do sedanjega normalnega cenika za celo Avstrijo.

Nemški nadaljujoč je konstatiral gosp. predsednik Werzak, da je pristopilo društvo centralizaciji ki šteje danes (skupna zveza avstr. tiskarjev) 15 društev z 13.000 člani, torej 94% vseh tovarišev. Danes šteje izmed prvotnih članov med živimi še gg. Arzelina, Krajeca, Mayerja in Rüttinga. — Spominja pa se tudi g. Jelovška. — Zahvaljuje se kranjski hranilnici, kot podpornici, — in konča (slovenski) z željo, naj društvo tiskarjev na Kranjskem vedno deluje v dosežanju smislu v prid in blagor svojim članom. — Končuje povdarjajoč: v slogi je moč.

Vršili so se ob slavnostnem zborovanju pozdravi delegatov, in sicer v prvi vrsti od predsednika avstr. zveze g. Reifmüllerja. V imenu nižjeavstrijskega društva pozdravil je gosp. Pochop; dva zastopnika graškega društva: gg. Machold in Lessiak; koroškega g. Mitschke; dalje zagrebškega, tržaškega i. t. d.

Govorov glede pomanjkanja prostora seveda ni mogoče navajati. Došlo je tudi mnogo brzojavnih in pismenih pozdravov.

Po slavnostnem zborovanju dali so se udeleženci skupno slikati; skupino je izvršil fotograf g. Rovšek. Nato je bil ob točni in dobri postrežbi banket v areni „Narodnega doma“. Med banketom je neumorno svirala preustrojena društvena godba. — Vrsto napitnic je začel gosp. predsednik Werzak. Poudarja, da praznujemo 40-letnico tiho, kot so delovali doslej. Slavlje povzdigne navzočnost gostov, katere pozdravlja v nemškem jeziku. — Opozarja jih zlasti na dejstvo, da se je mnenje gotovo predrugačilo, ker so sprejeti tako kolegijalno, kot drugod. — Napije slavnostnim gostom.

V imenu dunajskega tiskovnega društva je govoril in in se zahvaljeval za prijazni sprejem in kolegijalnost, s katero so bili sprejeti — g. Sussmann. — Današnji shod je pokazal, kam so dospeli tiskarji s svojo organizacijo — Združeni so brez ozira na narodnost, vero in mišljenje, in trdno spjeni. Napija enotnosti: noben naj ne moti solidarnosti — avstrijski tiskarji naj žive!

G. Mlinar se je spominjal onih tovarišev, ki so v prvih letih obstoja vzdrževali organizacijo. — Med njimi gg. Rütting, Arzelin, Sperling; — dalje g. Breskvar, (ki je tekom dolge vrste let opravljal vse posle odborništvu; op. por.). — Bilo je to takrat — početkom velikansko delo — Danes naj se vesele uspehov.

Po oficijelnem delu banketa vršil se je koncert s prosto zabavo; pevske točke je oskrbel precizno oddelek „Slavca“; — neumorno je svirala društvena godba.

Tiskarska organizacija naj živi! —

Slavnost v Mengšu.

Trg Mengeš — kakor vselej — je tudi sedaj pokazal, da je zaveden in da so vsi prebivalci v lepem sporazumljenju. Že v soboto večer so bile vse hiše okrašene z narodnimi cesarskimi in papeževimi zastavami in zvečer je bil celi trg lepo razsvetljen. Domača godba je priredila mirozov po trgu, bakljado so pa preskrbeli vrli ognjegasci. Pred Marijinim kipom, kateri je bil krasno razsvetljen in ga je dičil slavalok z napisom: »Brezmadežno spočetje sem«, se je nabralo mnogo vrlih Mengšanov, katerim je č. g. kaplan Mrkun v lepem govoru povedal, zakaj so pred 50 leti verni stari Mengšani postavili to-le znamenje brezmadežni kraljici. Domača dekleta so pa s svojimi čistimi glasovi prav lepo zapela več kitic prelepe pesmi lurske Matere božje. V nedeljo zjutraj je bilo pa na vse zgodaj vse pokonci, ter so se vsi pripravljali za slavnost. Došli gostje in domačini so se zbrali v krasnem društvenem domu — na katerega je lahko ponosen vsak zaveden Mengšan — ter ob desetih skupno odkorakali v cerkev k sveti maši v sprevodu, kateremu je načelovala godba, za godbo takoj bojevniki iz Bosne in Hercegovine, za temi so korakali domači ognjegasci, za ognjegasci pa telovadni odseki, katerim je poveljeval priljubljeni načelnik g. Vojteh Jeločnik. Sprevod so zaključili udje katoliškega izobraževalnega in podpornega društva. Cerkevni govor je govoril č. g. kaplan Merkun in daroval tudi sveto mašo. Med sveto mašo je pa domača godba prav dobro igrala, da smo prav občudovali mogočni fortissimo in nežni pianissimo. Po službi božji šel je sprevod v istem redu, kakor v cerkev, pred cesarsko lipo, kjer je govoril slavnostni govor g. Vekoslav Ravnikar, c. kr. poštar iz Ljubljane.

Po govoru so zopet vsi odkorakali v društveni dom, kjer se je takoj pričelo živahno vrvenje, akoravno se je prava popoldanska slavnost pričela šele ob treh z igro: »Za letovišče«. Vsi igralci so prav dobro pogodili svoje vloge, posebno če se še pomisli, da so se vloge razdelile šele pred enim tednom, ene celo šele v četrtak. Občinstvo je vse igralce pohvalilo s ploskanjem. Prav dobro je uspel tudi komičen prizor: »Kmet in fotograf«, tako da se je občinstvo prav dobro nasmejalo.

Po igri je bila javna telovadba, katera je izbornou uspela. Telovadbo je z že znano spretnostjo vodil naš brat Vojteh Jeločnik. Občinstvo je z zanimanjem sledilo vsaki kretnji vrlih telovadcev, posebno pa še telovadbi na različnih orodjih. Mladim bojevnikom kličemo: Le tako naprej! Vedno kviško do vzvišenih ciljev! Na zdar!

Po telovadbi je bila tombola in prosta zabava. To je bilo veselo vrvenje. Mengšani so tekmovali, kateri bi zamogel več storiti v povzdigo slavlja. Posebno se morajo pa še pohvaliti domača dekleta, katere so prav pridno stregle lačnim in žejnim gostom. Niti enega kislega obraza se ni videlo, vse se je pošteno veselilo v bratski ljubezni.

Godba, petje, različni govori, vse se je lepo vrstilo, kakor mora biti na taki res narodni veselici.

Ker bode ta veselica gotovo tudi precej čistega dobička dala za vzvišeni namen, za bolnišnico v Mengšu, se mora slavnostnemu odboru izreči vsa pohvala, da je tako častno rešil svojo težavno nalogo.

Znanost in umetnost.

* Koledarček »Slov. katol. narodnega dijaštva za l. 1908/09. Uredil phil. Franče Stele. V Ljubljani 1908. Založila »Slovenska dijaška zveza«. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«. — Jako lična knjižica, ki je že dolgo živa potreba. Prinaša dijaške informacije in izvrsten članek »Razvoj slovenskega dijaštva od 1848 dalje«. Zada je uvezana biležnica. Koledar je moderno opremljen in za 90 vin. se ga res izplača kupiti.

* Dr. Tomiško Grško slovnico (cena 3 K) in istega pisatelja Grško vadnico (cena 3 K 50 vin.), dalje dr. Svetine, Verouk (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Imenik slovenskih muzikantov je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in

ga določila na zahtevo vsakemu brezplačno.

* Katalog antikvaričnih nemških, latinskih itd. knjig je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, — Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus, — Schuster - Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte. — Zolner, Predigten, — Helmolt, Weltgeschichte, — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškim antikvarijatom. Bukvarna se mora namreč omejiti vsled pomankanja prostora na slovenski antikvarijat in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Se predno pa razpošljemo katalog antikvarijatom, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

* Slike naših mož, Vodnika, Slomška, Prešerna in Gregorčiča v barvah in krasnem okvirju je ravnokar založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena za vsak portret v okvirju 7 K 60 vinarjev. Velikost slik z okvirjem vred 24 × 20 cm.

Dva čevljarska pomočnika

ki sta dobro izurjena, sprejme takoj Maks Henigman, čevljarski mojster v Toplicah pri 2297 Novem mestu, Dolenjsko. 4—4

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov
ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.
Fr. P. Zajec
urar in optikar
Ljubljana,
Stari trg, št. 26.

Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

67% 40—25

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
distil. sred-
stvo
Seydlin
Izdovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Nova hiša

z velikim vrtom iz katerega se proda za 800 K na leto in ima upeljano špecerijsko trgovino, poleg te se lahko dobi gostilna in trafika. Stoji na najlepšem prostoru v novem delu Ljubljane. Gotovine ni treba velike. Pojasnila daje gospod I. Toni, mesar. Lingarjeve ulice.

2308 3

Trgovsko učilišče in vzgojevališče

Ustanovljeno leta 1834.

v Ljubljani.

Ustanovljeno leta 1834.

Vpisovanja za šolsko leto 1908/9. se vrše dne 26., 27., 28., 29. in 30. septembra 1908 od 9. do 11. dopoldne in 3. do 5. popoldne. — Pouk se prične 1. oktobra 1908.

2320 2-2

Artur Mahr
ravnatelj in lastnik.

Prodajalka

za mešano blago in moško obleko, ki je dovršila trgovski tečaj in je tudi vešča v govoru laškega jezika, se sprejme. 2292 3—3
Naslov pri upravnistvu „Slovenca“.

Novo VINO

Mošt iz belega moškata, belega in rdečega grozdja, izdelujemo in prešamo komisijskim potom na račun naročnikov.

Izvršujemo naročila pa tudi na svoj račun, vse po ugodnih cenah.

Takisto se pripravljamo v nakup novega vinskega žganja.

Podrobnejša pojasnila daje vinska veletrgovina trdka 2261 12—5

Rocco, Ferlan in drug
Rovinj, Istra.

Hiša

z vrtom in 8 stanovanji 5 minut od Ljubljane, ki nosi na leto 880 kron, se proda za 8600 kron. Takoj je plačati 2000 kron. Več se izve pri Ivanu Kerncu, Hilšerjeve ulice šte. 12 Ljubljana. 2302 3—3

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro nrejeno

podobarsko in pozlarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1
nasproti frančiškanske cerkve

ter vsa v vso to stroko spadajoča dela kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih.

Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela! 466 Z odličnim spoštovanjem 52—28

Aleks. Götzl
podobar in pozlatar.

Učni in vzgojevalni
zavod za deklice,
„Šolskih sester“ v Trstu
ulica P. Besenghi šte. 14.

Zursta lega, krasen razgled na Adrijo in okolico, čist zrak, prostoren vrt, novo moderno opravljeno poslopje, električna razsvetjava, parna kurjava, kopališče, telovadnica. 2286 14-7
U šolskem letu 1908/9 se otvori poleg ljudske šole in trgovskega tečaja

prvi in tretji razred
dekliškega liceja in
gospodinske šola.

Žrana in stanovanje mesečno 60 K; deklice, ki so samo čez dan v zavodu 24 K. Šolnina za ljudsko šolo in trgovski tečaj po 10 K, za licej 16 K, za gospodinsko šolo 20 K.

Začetek šole 1. oktobra.

SANATOGEN

prepotrebno krepilno in osveževalno sredstvo za vsakogar, ki se čuti utrujenega in bednega, kakor sploh

za nervozne in slabočne.

Od nad 7000 profesorjev in zdravnikov silajno potrjen. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin, SW. 48, Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1. 1728 8-1

Služba kuharice

se odda v župnišču blizu železnične postaje v Rožni dolini, Korosko. Pri župnišču je malo gospodarstvo. 2331 Naslov pove uprava Slovenca. 3-2

HIŠA

v Graški ulici v Celju, dva nadstropja visoka, ki nese vsak mesec 368 K dobička, je ceno na prodaj. Napeljan je vodovod in plinova luč. Polovica hiše je 8 let še davka prosta. — Naslov pove 2280 upravnistvo „Slovenca“. 4-4

Zahtevajte zastoj

Is franko meji veliki, bogati ilustrirani glasni cenik s nad 3000 slikami vseh vrst nakupnih, srebrnih in steklenih, kakor tudi vseh vrst solidnih steklen in srebrnih, tudi benega orodja, jeklenega in nerjavečega po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ora K 3-
Izvir. avtor. „Roskopf“ pat. ora K 3-
regist. „Adler Roskopf“, nikel rem. s sidro K 3-
Goldin rem. ora „Luna“, kotanje s dvojnim plaščem K 3-
srebr. rem. ora „Gloster“ K 3-
„aklep. vertikal. z ristično me. paro in keram.“ 15 gr. težka K 3-
ora s keram. K 3-50, budilka K 3-60, budilka ora K 3-
Keramik. ora K 3-30.

Za vso oro. Slove. plemen. junakov!

Prva tovarna za oro. HANSEN KONRAD, 2. km km. dvoraj. sotočnik v Mostu (Brax) 654 Česko. 9316 1-4

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča

šolske knjige za vse šole:

ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovejših aprobiranih izdajah. — Izmed novo upeljanih knjig je bukvarna založila:

Tominšek, dr. Jos. Grška slovnica vez. v platno K 3-.

Tominšek, dr. Jos. Grška vadnica vez. v platno K 3-50.

Svetina, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol (V. razred). Prva knjiga: Resničnost katoliške vere. Vez. v platno K 2-80.

Stroj Alojzij Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve. Vez. v platno K 1-40.

Na razpolago ima tudi v raznih izdajah slovenske, nemške, francoske, angleške, laške itd. slovarje in Schulmannove ter Freundove prestave in preparacije za latinske in grške klasike.

.. Fotografski zavod ..
Ustanovljen 1870 **Julij Müller** Ustanovljen 1870
si usoja najuljudneje naznaniti, da je zopet otvoril svoj novi, v modernem slogu zgrajeni atelje
v hiši „Ljudske posojilnice“
nasproti hotelu „Union“
in se priporoča cenjenemu občinstvu v izvršitev vseh vrst slik v najlepši, najmodernejši izvršitvi.
Proseč mnogoštevilnega obiska, bilježi velespoštovanjem
2316 3 **Julij Müller, fotograf.**

Vinski MOŠT

sladek, pristni beli in rudeč **Br. Novakovič** se toči **Sodniji-**
domači pridelek trdke **Br. Novakovič** **ske** ulice št. 4
in na Rimski cesti št. 5.

== Imate li doraslo ==
hčerko?
Naročite ji najcenejše in najlepše tkano blago lastnih tovarniških izdelkov: barhenta, damasta, gradla, kanafasa, kretona, cefirja itd. pri trdki **Frančišek Mejdur**, strojna tkalnica in razpošiljalnica v **Usti na Orlici, Hutvald št. 21, Češko** in zahtevajte povsod specialni izdelek „novo blago“ z narodnim kolkom. Naredite ji veselje in 2340 5-1
kupite ji opremo!

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3. 2202 10-10

.. Knjigarna ..
Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani, Kongresni trg št. 2
2230 (10-8) priporoča svojo
popolno zalogo
vseh na tujajšnjih in zunanjih učilnicah, zlasti na tujajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškim učnim jezikom, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskišću, mestnem dek. liceju, na privatnih, ljudskih in mešč. šolah uvedenih
šolskih knjig
najnovejših izdaj po najnižjih cenah.
Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10
priporoča svoje veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepov, kakor tudi najtrpežnejših čevljev. 2206 9

Delniška družba „**ZDRUŽENIH PIVOVAREN**“ Zalec in Laško
priporoča svoje izberno pivo. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
Pošiljave na dom sprejema restavracija „**Narodnega doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica v Spljetu. Delniška glavnica 1 11 K 2.000.000. 11	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 priporoča promese na Tiske srečke á K 7- — Žrebanje 1. okt. — Gl. dobiček K 180.000 sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po 4 1/2 % Rentni davek plača banka sama.	Podružnica v Celovcu. Rezervni fond 11 11 K 200.000. 11
---	--	--